

”Lasern blev

Tänk dig att tänderna sitter så löst att du kan vicka på dem. Så svår tandlossning hade Britta Bergstedt för några år sedan. I sista stund räddades hon av det senaste inom tandvård – laser!

AV ANNIKA BOLTEGÅRD | FOTO MAGNUS HARTMAN | TECKNING LENNART RYDÉN

Hennes leende är brett och alla tänder är hennes egna. Numera sitter tänderna stadigt och tandköttet är spänstigt och friskt.

Det är stor skillnad mot den situation Britta Bergstedt befann sig i för sju-åtta år sedan.

– Det var hemskt. Flera tänder satt så löst att jag kunde vicka på dem. Käkarna var mjuka, när jag tryckte mot käken blev det gropar i den, säger hon och ryser till.

Bakgrunden till problemen är en bilolycka för 21 år sedan. Britta fick en smäll i käken – och en tand gick av och flera skadades. Hon fick också en besvärlig whiplashskada.

Problem med spänningar

Tänderna lagades, men hon fick allt mer problem med spänningar i käke och tänder. På nätterna pressade hon ihop käkarna och gnisslade tänder så att det blev ett enormt tryck på tänderna.

– Dessutom visade det sig att käken blivit snedställd på grund av

smällen vid bilolyckan så jag belastade tänderna fel, berättar hon.

Nio år efter olyckan kunde hon inte gapa eller öppna munnen och fick remiss till en bettfysiolog som ordnade bettskena och hjälpte henne vidare till en specialisttandläkare. Tandläkaren fann ingen annan lösning än att dra ut de lösa tänderna.

– Jag fick panik, var helt skräckslagen över att förlora tänderna. Jag bad att få betänketid innan jag bestämde mig, säger Britta Bergstedt.

En väninna tipsade om en tandläkare i Enköping som erbjöd

en helt ny behandling mot tandlossning – laser.

– Jag tyckte det lät lite konstigt, men var så desperat att jag greppade detta sista halmstrå.

När hon kom till tandläkaren Talat Qadri, som forskar om tandvårdslaser på Karolinska institutet, var hennes tänder och mun i mycket dåligt skick. En varböld fick punkteras, följt av en antibiotikakur, innan laserbehandlingen kunde börja.

Sedan kom resultaten ganska snabbt. Tandköttet blev allt friskare och tänderna satt allt mer stadigt. Och detta utan att Britta kände någon smärta eller fick blödningar från tandköttet som vid vanlig behandling mot tandlossning.

Sällsynt behandling

Hon behandlades med en särskild sorts kirurgisk laser som tar bort bakterier och inflammerad vävnad i tandköttsfickorna, i kombination med en medicinsk laser som påskyndar läkningen.

– Det var bara en varm, skön känsla när tandläkaren riktade lasern mot tandköttet. Jag satt helt avslappnad i tandläkarstolen medan behandlingen pågick, berättar Britta Bergstedt.

Laser mot tandlossning är fortfarande en sällsynt behandling i Sverige. Ändå har flera studier, bland annat vid Karolinska institutet, visat att laser är en effektiv och skonsam behandling mot inflammation i tandköttet och tandlossning. Vanlig behandling är ofta smärtsam och gör att tandköttet blöder.

Britta Bergstedt tror att det finns en stor okunskap om vad laserbehandling innebär och även rädsla för att prova nya metoder hos både tandläkare och patienter.

– Jag önskar verkligen att fler fick chansen att prova laserbehandling och att fler tandläkare lär sig att använda laser på sina patienter. Laser hade en fantastisk effekt på mina tänder i den svåra situation jag befann mig i, säger hon. ■

min räddning!”

FOTO: SJÖBERG BILD

Patienter slipper smärta

■ **Det finns flera typer** av lasrar som kan användas mot tandlossning. Terapilasar (medicinska lasrar), som stimulerar vävnaden och minskar inflammation och svullnad och kirurgiska, som skär och bränner. Lasrar kan göras starka eller svaga.

■ **En fördel med laser** i behandling mot tandlossning är att patienten slipper den smärta och de blödningar och ilningar som är vanliga vid konventionell behandling.

■ **En ännu inte** publicerad studie visar att en viss typ av kirurgisk laser (Nd:YAG) ger mätbart bättre läkning av tandlossning än konventionell behandling. Tandläkaren "går in" i tandköttsfickorna med denna laser för att döda bakterier och avlägsna död och infekterad vävnad – vilket sedan gör det lättare att ta bort tandsten utan smärta och blödningar.

■ **Två andra studier** vid Karolinska institutet, avdelningen för Paraodontologi, visar att även medicinsk laser har bra effekt. Tandköttsfickor som behandlats med terapilaser både minskade i fickdjup och läkte markant bättre än dem i kontrollgruppen som belysts med "falsk" laser.

Ansvarar för teaterradio

Namn: Britta Bergstedt.

Bor: På Lidingö, nära Stockholm.

Ålder: 60 plus.

Yrke: Sjuksköterska, innovatör och numera ansvarig utgivare för Teaterradion Lidingö som snart börjar sändas i Lidingö närradio.

Familj: Gift, tre vuxna döttrar och katten Sixten.